

Pünkösöd, vigília

Jn 7,37–39

„Ezt a Lélekről mondta”

Ezek a mondatok a „lombsátrak ünnepén”, vagyis a sátoros ünnepen hangzottak el. Ekkor emlékeztek a zsidók a sivatagi vándorlásra, amelynek során Isten vezette őket, de megemlékeztek a Tóra adásáról is. Azért, hogy a sivatagi vándorlást el ne feledjék a családok, a héberül „szukkót”-nak nevezett ünnepben hét napig faágakból épített sátrakban laktak a családok a szabad ég alatt. (Lev 23,34.36.39). Jézus korában ehhez a periódushoz a salamoni Templom felszentelésének emlékezete is társult, mely annak idején is a lombsátrak ünnepére esett. Sőt a makkabeusi háborút túlélő zsidók Antiochusz Epifanész Templom meggyalázásáról is megemlékeztek ezen a napon. A termény begyűjtésének ideje természetes szimbólumul szolgált a végidő eseményeihez.

Az ünnep egyik fontos szertartása volt az asszonyok udvarán a víz kiöntése, emlékezésül a pusztai vándorlás idején történt vízfakasztásra. Az örömnünnep sokféle jelentésében mindenki megtalálhatta azt az elemet, amelyre emlékezni akart. A Misna Szukka traktátusa idealizált formában mondja el az ünnep eseményeit, amely a Tisri hónap, (szeptember-október) 15. napján kezdődött, és egy hétig tartott. A nyolcadik napon a vallásos zsidók Jahve oltalmáról emlékeztek meg, és körmenetet szerveztek az ünnepélyes víz kiöntésével. Más leírás szerint ezt naponként ismételték. A Siloám tavából ünnepélyesen hozták a vizet és Ezekiel könyve 47. fejezetében, az 1–5. versre hivatkozva a déli kapun keresztül vitték a Templomba. A 118. zsoltárból énekeltek: „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó!” Ekkor a szolgálatos pap az oltáron levő edénybe öntötte a vizet úgy, hogy lefolyjon az oltárról. Ekkor tartották a fény szertartást is, meggyújtván a menórát, azaz a hétágú, fénynyalábra emlékeztető gyertyatartót.

Ezek a rítusok alkották Jézus szavainak a szertartási keretét. Ekkor hívja magához azokat, akik szomjaznak. Ebből érthetjük meg, hogy egyszerű szavai – „aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék” – ezen szertartási keretben milyen mély tartalmat hordoznak. Sőt a menóra meggyújtása kapcsán amikor azt mondta: „élő vizek folyamai áradnak annak bensejéből” – akik benne hisznek.

Jézus tanítását a Szentlélekről csak töredékesen hámozhatjuk ki az evangéliumokból. A Lélek hatását az Egyházra az Apostolok Cselekedeteinek 2. fejezete, a 1-től 11-ig terjedő vers epizódszerű különös elbeszélése örökíti meg. Az ember lelkének megváltozásáról nehéz szólni. De az élmények, amelyek eltöltik lelkünket, hosszú távon meghatározzák gondolkodásunkat és cselekedeteinket. Jézus tudta, a szavai és a tettei által kiváltott csodálkozás kevés ahhoz, hogy az új közösség cselekedni kezdjen. Meg kell változnia az egyénnek és a közösségnek. Hallani kell Jézus szavát, hinni benne. S akkor a hit boldogsággal, bízó lelkesedéssel tölti el azt, aki hisz benne. Jézus nem csupán a szavak embere, és nem csupán a tetteké. Belőle egy új életszemlélet árad, amelyet először felfedezünk, megcsodálunk, majd fokozatosan magunkévá tehetjük a Szentlélek által. Ez volt az az ajándék, amelyet Jézus megígért tanítványainak és az Egyháznak.

Sokan összetévesztik a fanatizmust a naiv lelkesedést, az ésszerűtlen pátoszt a Szentlélek működésével. Akadnak szép számban olyanok is, akik a modern gymosást neki tulajdonítják. De ez a hit 50 évvel Jézus feltámadása után milliókat kerített hatalmába, a kereszténységet a római birodalom meghatározó szellemi irányzatává és vallásává tette. Sőt minden történelmi ellenszél és emberi vétek, mulasztás és gyarlóság ellenére ma is tevékenykedik az Egyházban.